

رابطه عزت نفس سازمانی دبیران

با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

www.ketab.ir

زهرا دیلمی

سرشناسه: دیلمی زهرا، ۱۳۵۳ - .

عنوان و نام پدیدآور: رابطه عزت نفس سازمانی دبیران با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان /

زهرا دیلمی

مشخصات نشر: قم: امتداد حکمت، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۶۵ ص.: جدول، نمودار، ۲۴/۵ × ۱۷ × ۱۸۵.

شابک: ISBN: ۹۷۸-۶۲۲-۷۹۸۱-۵۷-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیبا.

موضوع: معلمان - ایران - نمونه پژوهی

موضوع: Teachers - Iran - Case studies

موضوع: عزت نفس - ایران - نمونه پژوهی.

موضوع: Self-esteem - Iran - Case studies

موضوع: معلمان - ایران - رضایت از کار - نمونه پژوهی.

موضوع: Teachers - Job satisfaction - Iran - Case studies

موضوع: پیشرفت تحصیلی - ایران - نمونه پژوهی.

موضوع: Promotion (School) - Iran - Case studies

موضوع: معلمان - ایران - روابط با شاگردان - نمونه پژوهی.

موضوع: Teacher-student relationships - Iran - Case studies

رده بندی کنگرد: LB ۲۸۳۲

رده بندی دیویی: ۳۷۱/۱۰۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۳۹۱۸۸

رابطه عزت نفس سازمانی دبیران با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

زهرا دیلمی

ناشر: انتشارات امتداد حکمت

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۹۸۱-۵۷۲-۵

قطع: رومبی

بها: ۵۰ هزار تومان

سال چاپ: زمستان ۱۴۰۰

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

— کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است. —

تماس با ناشر:

۰۹۳۶ ۲۹۵ ۶۲۷۳ (آقای محمد قمی اوپلی)

۰۹۹۲ ۸۲۷ ۱۱۰۵

فهرست مطالب

پیشگفتار..... ۱۷

مقدمه..... ۱۹

فصل اول - کلیات و مفهوم شناسی / ۲۷

مقدمه..... ۲۹

ضرورت عملی..... ۳۶

تعاریف واژه‌ها، نظری و عملیاتی..... ۴۰

تعاریف نظری واژه‌ها..... ۴۰

تعاریف عملیاتی واژه‌ها..... ۴۲

خلاصه فصل اول..... ۴۳

فصل دوم: مروری بر ادبیات موضوع تحقیق / ۴۵

..... ۴۵

۸ // رابطه عزت نفس سازمانی دبیران با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

مقدمه.....	۴۷
ادبیات موضوع تحقیق در مورد متغیرهای تحقیق.....	۴۸
بخش اول: عزت نفس سازمانی.....	۴۸
تعریف عزت نفس.....	۴۸
عزت نفس کلی.....	۵۳
عزت نفس اجتماعی.....	۵۳
عزت نفس تحصیلی.....	۵۴
عزت نفس سازمانی.....	۵۴
ماهیت عزت نفس.....	۶۰
نظریات مرتبط با عزت نفس.....	۶۱
نظریه جمیز:.....	۶۱
نظریه مید:.....	۶۲
نظریه کولی.....	۶۳
نظریه سالیوان.....	۶۴
نظریه روزنبرگ.....	۶۵
نظریه هورنای:.....	۶۵
نظریه آدلر.....	۶۶
نظریه عزت نفس سازمانی.....	۶۷
عوامل سازمانی مؤثر در ارتقاء عزت نفس سازمانی.....	۷۲
ویژگی های افراد دارای عزت نفس بالا.....	۷۵

۷۶.....	خصیصه‌های مرتبط با عزت نفس سازمانی
۷۸.....	ابعاد عزت نفس سازمانی
۷۸.....	تنویری سبک رهبری دانشی
۸۱.....	انواع رهبران دانشی
۹۰.....	اصول رهبری موفق
۹۵.....	بخش سوم: عملکرد تحصیلی
۹۶.....	مشکلات انگیزشی در دوره‌های تحصیلی
۹۷.....	مشوق‌ها و تأثیر آنها بر انگیزش درونی
۹۸.....	انگیزش شایستگی
۹۸.....	کنجکاوی
۹۸.....	انگیزش درونی و یادگیری کلاسیک
۹۹.....	نقش پاداش‌های بیرونی بر انگیزش درونی
۹۹.....	راه‌های افزایش انگیزه تحصیلی در دانش‌آموزان
۱۰۴.....	افت تحصیلی
۱۰۶.....	عوامل مؤثر بر افت تحصیلی:
۱۰۶.....	عوامل مربوط به خود دانش‌آموز:
۱۰۶.....	عوامل مربوط به خانواده:
۱۰۷.....	عوامل مربوط به مدرسه:
۱۰۸.....	عوامل مربوط به اجتماع
۱۰۸.....	افت تحصیلی ناشی از مشکلات خانوادگی

۱۰ // رابطه عزت نفس سازمانی دبیران با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

- ۱۰۹..... اظهارات نامناسب در حضور دانش آموزان
- ۱۰۹..... اعتماد به نفس دانش آموز خود را تقویت کنید
- ۱۱۱..... دوستان ناباب
- ۱۱۱..... غذا و بیماری
- ۱۱۲..... کشش به سوی غیرهمجنس
- ۱۱۲..... تکلیف خانه
- ۱۱۳..... محتوای کتب درسی
- ۱۱۵.. نقش انگیزش در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و یادگیری آنها
- ۱۱۵..... ایجاد هوشیاری و توجه در دانش آموزان
- پیشنهادهایی برای برانگیختن و حفظ توجه و علاقه به یادگیری در دانش آموزان: ۱۱۷.....
- ۱۱۷..... مشوق ها و تأثیر آن در ایجاد انگیزه
- ۱۱۸..... ایجاد انگیزه به درس در دانش آموزان
- ۱۲۱..... تأثیر ایجاد انگیزه در دانش آموزان بر پیشرفت تحصیلی آنها
- ۱۲۴..... ایجاد انگیزه یادگیری
- ۱۲۵..... تقویت انگیزه درسی دانش آموزان و نحوه تشویق و تنبیه در مدارس
- ۱۲۵..... تقویت انگیزه های درسی
- ۱۲۸..... پیشینه تحقیق در داخل و خارج کشور
- ۱۳۱..... پیشینه تحقیق در مورد عزت نفس در خارج از کشور
- ۱۳۲..... پیشینه تحقیق در مورد سبک رهبری دانشی در داخل کشور

فهرست مطالب || ۱۱

پیشینه تحقیق در مورد سبک رهبری دانشی در خارج از کشور	۱۳۳
پیشینه تحقیق در مورد پیشرفت تحصیلی در داخل کشور	۱۳۸
پیشینه تحقیق در مورد پیشرفت تحصیلی در خارج از کشور	۱۴۰
چارچوب نظری تحقیق	۱۴۰
مدل مفهومی	۱۴۵
فرضیه‌های تحقیق	۱۴۷
خلاصه فصل دوم	۱۴۸

فصل سوم: روش پژوهش/۱۲۹

مقدمه	۱۵۱
روش تحقیق	۱۵۱
فرآیند تحقیق	۱۵۲
جامعه و نمونه آماری و روش نمونه‌گیری	۱۵۳
ابزار گردآوری داده‌ها	۱۵۳
پرسشنامه عزت نفس سازمانی بهشتی فر (۱۳۹۱)	۱۵۴
پرسشنامه سبک رهبری دانشی استاگدیل (۱۹۷۴)	۱۵۶
ارزیابی عملکرد تحصیلی	۱۵۷
شیوه‌های تحلیل داده‌ها	۱۵۷
روایی و پایایی ابزار سنجش	۱۵۸
روش گردآوری داده‌ها	۱۶۰

۱۲ // رابطه عزت نفس سازمانی دبیران با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها ۱۶۰

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها/۱۶۳

مقدمه ۱۶۵

آمار توصیفی متغیرهای اصلی تحقیق ۱۶۶

تحلیل داده‌ها (بررسی فرضیه‌های تحقیق) ۱۶۸

آزمون نرمال بودن توزیع داده‌ها ۱۶۸

تحلیل عاملی تاییدی و مدل‌یابی معادلات ساختاری ۱۶۹

تحلیل عاملی تاییدی پرسشنامه عزت نفس ۱۷۱

تحلیل عاملی تاییدی پرسشنامه سبک رهبری دانشی ۱۷۳

مدلسازی معادلات ساختاری ۱۷۴

بررسی برازش مدل پژوهش ۱۷۵

بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری پژوهش ۱۷۶

پایایی شاخص ۱۷۶

روایی همگرا ۱۷۹

روایی واگرا ۱۷۹

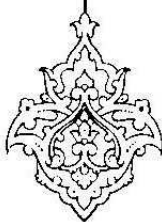
برازش مدل ساختاری ۱۸۰

برازش مدل کلی ۱۸۱

فرضیات تحقیق ۱۸۲

مدل معادلات ساختاری برای سنجش رابطه متغیرها ۱۸۳

۱۸۴.....	آزمون سوبل
۱۸۵.....	فرضیه اصلی اول
۱۸۶.....	فرضیات فرعی
۱۸۶.....	مدل معادلات ساختاری برای سنجش رابطه متغیرها
۱۸۸.....	فرضیه فرعی اول
۱۸۸.....	فرضیه فرعی دوم
۱۸۹.....	فرضیه فرعی سوم
۱۸۹.....	فرضیه فرعی چهارم
۱۹۰.....	فرضیه اصلی دوم
۱۹۱.....	فرضیات فرعی
۱۹۲.....	نتایج حاصل از سنجش معناداری داده‌های مدل
۱۹۲.....	فرضیه فرعی اول
۱۹۳.....	فرضیه فرعی دوم
۱۹۳.....	فرضیه فرعی سوم
۱۹۴.....	فرضیه فرعی چهارم
۱۹۴.....	فرضیه اصلی سوم
۱۹۵.....	فرضیات فرعی
۱۹۶.....	فرضیه فرعی اول
۱۹۷.....	فرضیه فرعی دوم
۱۹۷.....	فرضیه فرعی سوم

مقدمه

دانش‌آموزان هر جامعه، قشر کارآمد و آینده سازان هر کشور هستند، گروهی که بخش عمده برنامه‌ریزی و بودجه هر کشور را به خود اختصاص می‌دهند و پیشرفت تحصیلی آن‌ها در کسب موفقیت‌های آتی‌شان از اهمیت محوری برخوردار است. بنابراین شناسایی عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و توجه به آنها گامی به سوی توسعه پایدار است. پژوهشگران بیان می‌کنند مهمترین نشانگر بازده علم و برجسته‌ترین نشانگر کاری که هر نظام آموزشی باید انجام دهد، پیشرفت تحصیلی یادگیرندگان است. از اینرو موفقیت هر نظام آموزشی بستگی به این دارد که آن نظام تا چه حد و به چه میزانی توانسته است به عملکرد مورد انتظار دست یابد.^۱

پیشرفت تحصیلی یک دانش‌آموز نشانگر میزان موفقیت اوست و در آموزش از نقشی محوری برخوردار است.^۲ به رغم گسترش ادبیات پژوهشی در قلمرو شناسایی عوامل روانشناختی و تحصیلی در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، پژوهش‌های معدودی توانسته‌اند در درک روابط بین عوامل

۱. قنبری و سلطان زاده، ۱۳۹۵: ۶۸.

۲. کوئتری، ۲۰۱۱: ۱۲۷.

تأثیرگذار در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان سودمند باشند.^۱

یکی از موضوعاتی که موجبات نگرانی و تشویش خاطر را در بین اولیاء و دانش آموزان مقطع متوسطه بالاخص متوسطه دوم را فراهم آورده، پیشرفت تحصیلی و عواملی است که می تواند این مهم را تحت تأثیر خود قرار دهد. یکی از مهمترین عوامل، نقش خانواده در شکل گیری شخصیت و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان است. آگاهی عمیق در مورد نقش مهم خانواده و شیوه های گوناگون فرزندپروری والدین و تأثیر آن در میزان عزت نفس و خودکارآمدی و نیز از همه مهمتر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، می تواند نقش بسزایی در آگاه سازی والدین داشته باشد تا بتوانند با توجه به شیوه های فرزندپروری خویش هرکدام صحیح و روشن بینانه ای از عملکرد فرزندان خویش داشته باشند و در آینده بتوانند با اتخاذ شیوه های صحیح تر و مناسب تر نقش اصیل خویش را در رشد و بالندگی فرزندان ایفا کنند.

پیشرفت تحصیلی یعنی این که؛ سطح مورد انتظار آموزشی برآورده شود و سازمان آموزش و پرورش به اهداف از پیش تعیین شده نزدیک تر شود. پیشرفت تحصیلی یعنی، افزایش میزان یادگیری، افزایش سطح نمرات و قبولی دانش آموزان در دروس و پایه تحصیلی. و در تعریفی دیگر می توان گفت: چنانچه آموخته های آموزشگاهی فرد متناسب با توان و استعداد بالقوه او باشد یا آموخته های فرد متناسب با توان و استعداد وی بوده، در یادگیری فاصله ای بین توان بالقوه و بالفعل او نباشد، می توانیم بگوییم که دانش آموز به پیشرفت تحصیلی نائل گردیده است.^۲

۱. شکولاکو، ۲۰۱۳: ۹۷.

۲. اکبری، ۱۳۸۴: ۷۹.

محیط اجتماعی مدرسه نمونه کوچکی از نظام اجتماعی جامعه تلقی می‌گردد. روابطی که دانش‌آموزان با معلمان و همسالان خود در مدارس برقرار می‌کنند، نقش اساسی در اکتساب نگرش‌ها، باورها و ارزش‌های بنیادین اجتماعی دارد و درک دانش‌آموزان را از جامعه و محیطی که در آن قرار دارند، تحت تأثیر قرار می‌دهد. مدرسه یکی از مهمترین بافت‌های یادگیری مهارت‌های هیجانی است. آموزش هیجانی می‌تواند از طریق گستره‌ای از تلاش‌ها مانند آموزش کلاسی، فعالیت‌های فوق‌برنامه، جرو شرایط حمایتی مدرسه، و درگیر کردن دانش‌آموزان، معلمان و والدین در فعالیت‌های اجتماعی صورت گیرد.^۱

برای اولین بار توفاکا و تاکوچی^۲ (۱۹۹۵)، در کتاب معروف «سازمان دانش‌زا» مدعی شدند که تاکنون افراد کمی موفق به درک مفهوم مدیریت دانش شده‌اند؛ چرا که ایشان معنای دانش و الگوهای خلق و بکارگیری آن را بد فهمیده‌اند. مدیریت دانش در اوایل دهه ۱۹۹۰ به طور جدی وارد مباحث سازمانی گردید. به اعتقاد هافمن^۳ و همکاران (۲۰۰۵)، مدیریت دانش فرآیند خلق، تسهیم، انتقال و حفظ دانش به گونه‌ای است که بتوان آن را به شیوه‌ای اثربخش در سازمان به کار برد.

دانشمندان عرصه مدیریت نیز معتقدند تنها مبنا و اساس تشکیل، حفظ و ارتقاء مزیت رقابتی، همانا پایگاه دانش سازمان است.^۴ از نظر

۱. معیری، ۱۳۸۳.

2. Nonaka & Takeuchi

3. Hoffman

۴. شاهیندزاده، ۱۳۸۹: ۱۱۲.

جادیث^۱ (۲۰۰۷)، مدیریت دانش به اقداماتی اشاره دارد که به طور نظام مند برای یافتن، ساماندهی و قابل دسترس نمودن سرمایه های فکری سازمان و تقویت فرهنگ یادگیری مستمر و تقسیم دانش در سازمان به کار گرفته می شود. در عصر حاضر به تدریج افراد و سازمان ها به نقش مهم دانش در محیط های رقابتی پی برده اند و این پدیده در مدت زمان نسبتاً کوتاهی جایگاه خود را در بین سایر منابع تولید ثروت تثبیت نموده است. بر همین اساس، بسیاری معتقدند که مدیریت دانش می تواند به طور مؤثری در شرایط کنونی برای فعالیت های تخصصی به کار برده شود.^۲

در مورد پیشینه تحقیقات انجام شده با تاکید بر ارتقاء مدیریت دانش در سازمان، سانتوس^۳ و همکاران (۲۰۱۱)، ظرفیت مدیریت دانش را منبع مستقیمی جهت بهبود عملکرد سازمانی می دانند. مینگ پی^۴ (۲۰۱۱)، در تحقیقی با عنوان «مدیریت دانش ابزاری جهت افزایش یادگیری تطبیقی»، ارزش دانش در سازمان را در خلق مزایای بیشمار و افزایش توانایی سازمان حائز اهمیت دانسته و نتیجه گرفته است که برای حفظ بازار اقتصادی مطلوب و کسب مزایای پایدار رقابتی، توجه به فعالیت های دانش مدار شامل خلق و تحقیق، ذخیره، اشتراک و انتقال و بکارگیری اهمیت بسیار زیادی دارد و می بایست مدیریت دانش مؤثری را پرورش و سوق داد.

1. Judith

۲. نوردینو همکاران، ۲۰۰۹: ۷۴.

3. Santos

4. Ming pi